

uit Ankeveen aan de Loosdrechtsche plassen en was van boerenafkomst. Zoo wortelt dus Steenhoff's aard onmiddellijk in het ruwe handwerk en de harde karwei in het open polderland. Iets van het ruige, het primitief-natuurlijke heeft hem ook nooit verlaten.

Toen de vader gestorven was, bleef de moeder met de zorg voor de heele smederij en voor haar nog jonge kinderen achter. Willem werd, ongeveer twaalf jaar oud, aan de patersschool te St. Michielsgestel 'de Ruwenberg' toevertrouwd, een in heel het katholieke Nederland welbekend internaat. Op zijn veertiende moest 'de student' – zoo spreekt men in het, langen tijd cultureel achterlijke en... wärmere zuiden over kleine scholieren – moest Willem Steenhoff voor het leven gereed wezen. Zijn moeder bestemde hem toen, om de een of andere reden van praktijk of familieverband, voor het sigarenvak. Hij begon als jongmaatje op een Utrechtsche fabriek, waar volgens zijn eigen verhalen een eigenaardige ruwheid heerschte: zoo werden vóór zijn oogen muizen, om te bereiken, dat het werk wat minder vervelend was, menigmaal met de staart bij de stripplank vastgespijkerd, hun angstig ronddraaien was dan voor den stripper zooveel als het gehuppel van een kanarie voor een eerbare juffrouw. Uiterst pijnlijke of onsmakelijke grollen beging de eene sigarenmaker, meest ongestraft (het ging altijd tegen de zwaksten), ten koste van den ander, en dat alles werd afgewisseld met in koor gezongen bloederige of andere grove liedjes, die in hun naïeve plastiek en zotten rijkdom-van-verbeelding overigens buitengewoon lachwekkend waren.

In Willem was intusschen een hang naar teekenen ontdekt, een lust in schilderen en schilderijen zien. Zijn moeder diepte voor hem zelfs een leermeester op, maar dat was een man, die jammer genoeg meestentijds aan den drank was. Het ging op die manier niet voor den wind met Willems opvoeding: een paar jaar op de weinig aanlokkelijke Ruwenberg, dan het sigarenmakersmilieu en nu die dronken leermeester... Maar Steenhoff had een ongecompliceerde, zeer sterke basis in zijn karakter, bestaande uit vroomheid en liefde voor de realiteit. Het is best mogelijk, dat zijn eenvoudig instinct juist vroegtijdig gezonde krachten geput heeft uit die twee bronnen van menschenleven: de nederige, traditioneele sfeer van de patersschool (Roomsche misdienaartje) en de barre werkelijkheid van smidse, sigarenfabriek en soms nog dronken leermeester.

Zijn gezondheid verdroeg intusschen minder goed wat zijn karakter zeer goed verdroeg. De moeder, die de tuberculose in de familie wist, nam haar oudste van de sigarenfabriek af en bezorgde hem een plaats in een sigarenwinkel. Dat heeft natuurlijk maar heel kort geduurd. Dat was heelemaal niets voor den vrijgeboren mensch, dien wij gekend hebben. Bovendien: Steenhoff was toen nog jong, en zijn inslag van grand